

PREDSTAVITVENI ZBORNIK

DRUGOSTOPENJSKI ŠTUDIJSKI PROGRAM **BIBLIOTEKARSTVO, INFORMACIJSKI IN ZALOŽNIŠKI ŠTUDIJI** FILOZOFSKE FAKULTETE UNIVERZE V LJUBLJANI

ŠTUDIJSKO LETO 2021/22

Eden od velikih izzivov za sodobne družbe je tudi tako imenovana informacijska eksplozija: ogromna količina informacij, ki onemogoča, da bi vsak posameznik ob pravem času dobil pravo informacijo za rešitev svojega informacijskega problema. Strokovno in znanstveno področje bibliotekarstva, informacijskih in založniških študij se ukvarja s proučevanjem vseh vidikov informacij od nastanka do uporabe ter z načrtovanjem procesov in storitev za učinkovit dostop do informacij. Prav zato je poklic takega informacijskega strokovnjaka, kot ga izobražujemo v programu Bibliotekarstvo, informacijski in založniški študiji, eden od poklicev prihodnosti.

1. Podatki o študijskem programu

Drugostopenjski enopredmetni univerzitetni študijski program Bibliotekarstvo, informacijski in založniški študiji traja 2 leti (4 semestre) in obsega skupaj 120 kreditnih točk (ECTS). Program ima tri smeri: bibliotekarstvo, informacijska znanost in založništvo.

Študijski program *ima tri smeri*:

- Bibliotekarstvo,
- Informacijska znanost in
- Založništvo.

Po končanem študiju pridobi diplomant/ka strokovni naslov **magister oziroma magistrica bibliotekarstva, informacijskih in založniških študijev** (*mag. bibl., inf. in zal. štud.*).

2. Temeljni cilji programa in splošne kompetence, ki se pridobijo s programom

Temeljni cilj študijskega programa je usposobiti kandidate oziroma kandidatke za organizacijo informacij v različnih okoljih. Smer informacijska znanost jih posebej usposobi za organizacijo informacij v gospodarstvu in negospodarstvu, smer bibliotekarstvo za najzahtevnejše strokovno delo v knjižnicah, smer založništvo pa za najzahtevnejša strokovna opravila v knjižno-založniških in drugih medijskih hišah, ter v gospodarskih, vladnih in nevladnih organizacijah, v katerih poteka založniška dejavnost.

Splošne kompetence:

1. Pismenost

- uporaba jezika, simbolov in tekstov
- uporaba znanja in informacij
- samostojna uporaba informacijskih virov (informacijska pismenost!)
- uporaba informacijske tehnologije pri svojem delu

- vzpostavljanje sistemov in načrtovanje sprememb v sistemih
- 2. Socialne in komunikacijske
  - sodelovanje in timsko delo
  - vzpostavljanje učinkovitih odnosov z drugimi
  - upravljanje s konflikti in njihovo reševanje
- 3. Učne kompetence in vseživljenjsko učenje
  - analiziranje problemov in njihovo reševanje
  - vodenje lastnega profesionalnega razvoja
  - oblikovanje in vodenje vseživljenjskega učenja
  - časovna in strateška organizacija učenja
  - razvijanje avtonomnih vrednot
  - sposobnost samokritičnosti in kritičnosti do drugih
  - delovanje v širšem kontekstu
  - postavljanje in zagovarjanje svojih pravic, interesov in potreb

Strokovne kompetence:

- Usposobljenost za zahtevno strokovno delo v ustanovah, ki se ukvarjajo z zbiranjem, urejanjem, shranjevanjem in posredovanjem informacij.
- Usposobljenost za promoviranje in razširjanje vpliva ustanov, ki se ukvarjajo z zbiranjem, urejanjem, shranjevanjem in posredovanjem informacij.
- Usposobljenost za kritično uporabo novosti v teoriji in praksi svojega strokovnega in delovnega področja.
- Usposobljenost za samostojno raziskovanje in objavljanje raziskovalnih rezultatov ter usposobljenost za skupinsko raziskovalno in razvojno delo.
- Ustvarjalnost in izvirnost pri rutinskem in razvojnem delu ter raziskovanju na svojem področju.
- Zavedanje pomena in vloge informacij v konkretni ustanovi in sodobni družbi nasploh.

3. Pogoji za vpis in merila za izbiro ob omejitvi vpisa

V magistrski študijski program Bibliotekarstvo, informacijski in založniški študiji se lahko vpiše, kdor je končal:

- študijski program prve stopnje Bibliotekarstvo in informatika
- katerega koli od drugih prvostopenjskih študijskih programov z drugih strokovnih področij, če je pred vpisom opravil študijske obveznosti, ki so bistvene za študij na drugi stopnji; te obveznosti se določijo glede na različnost strokovnega področja in obsegajo 14 ECTS do 18 ECTS.
- študijski program za pridobitev visoke strokovne izobrazbe, sprejet od 1.1.1994 do 11.6.2004, če je pred vpisom opravil študijske obveznosti, ki so bistvene za študij na drugi stopnji; te obveznosti se določijo glede na različnost strokovnega področja in obsegajo 14 ECTS do 18 ECTS.

V skladu s Statutom Univerze v Ljubljani pogoje za vpis na študij za pridobitev izobrazbe izpolnjuje tudi, kdor je končal enakovredno izobraževanje v tujini. Postopek vodi pooblaščen osebja Univerze v Ljubljani, vsebinsko pa o priznavanju v tujini pridobljene izobrazbe odloča senat članice oziroma univerze skladno s Statutom UL.

Iz nabora predmetov oddelek individualno, glede na zaključeno izobrazbo, kandidatu oziroma kandidatki predpiše dodatne obveznosti v obsegu 14 ECTS do 18 ECTS, in sicer izmed naslednjih predmetov prvostopenjskega študijskega programa Bibliotekarstvo in informatika:

- Osnove informacijske znanosti (6 ECTS)

- Sistemi za poizvedovanje (8 ECTS)
- Knjiga v zgodovinskem in družbenem kontekstu (8 ECTS)
- Osnove knjigarstva (6 ECTS)
- Osnove bibliotekarstva in organizacije knjižnic (10 ECTS)
- Organizacija knjižničnih zbirk (8 ECTS)

Kandidat oziroma kandidatka lahko obveznosti opravi med študijem na prvi stopnji, v programih za izpopolnjevanje ali z opravljanjem diferencialnih izpitov pred vpisom v študijski program druge stopnje.

Pri izbiri ob omejitvi vpisa bomo kandidate oziroma kandidatke razvrščali po naslednjem kriteriju:

- povprečna ocena na dodiplomskem študiju (60%)
- ocena diplomskega izpita oz. diplomske naloge (40%)

Če na zaključenem programu ni bilo diplomskega izpita oz. diplomske naloge, se upošteva le povprečna ocena na dodiplomskem študiju (100%).

4. Merila za priznavanje znanj in spretnosti, pridobljenih pred vpisom v program

V skladu z 9. členom Meril lahko visokošolski zavod kandidatom oziroma kandidatkam priznava pridobljeno znanje, usposobljenost ali zmožnosti, ki po vsebini in zahtevnosti v celoti ali deloma ustrezajo splošnim oziroma predmetno-specifičnim kompetencam, določenim s posameznim študijskim programom. Priznana znanje, usposobljenost ali zmožnosti se lahko upošteva kot merilo za izbiro ob omejitvi vpisa ali kot opravljena študijska obveznost. Kandidat oziroma kandidatka, ki prosi za oprostitev obveznosti, mora predložiti originalna dokazila o opravljenem izobraževanju. Vlogo odda v pristojnem študentskem referatu. Mnanje k prošnji poda Oddelek za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo. O prošnji pa odloči Odbor za študentska vprašanja in usmeritve. Enako velja tudi za odločitve o upoštevanju delovnih izkušenj pri odločitvi o obsegu in številu diferencialnih predmetov/izpitov.

5. Pogoji za napredovanje po programu

a) Pogoji za napredovanje iz letnika v letnik

Za napredovanje v drugi letnik podiplomskega študija je treba opraviti 90 odstotkov ECTS obveznosti, predpisanih s predmetnikom (54 od 60 ECTS).

V primeru izjemnih okoliščin (določenih v Statutu UL in Merilih za reševanje študentskih prošenj FF), se lahko na podlagi rešene prošnje vpišejo v višji letnik tudi tisti, ki so na programu opravili 85 odstotkov obveznosti (torej dosegli 51 ECTS). O tem vpisu odloča Odbor za študentska vprašanja in usmerjanje, pri čemer lahko oddelek poda posvetovalno mnenje.

b) Pogoji za ponavljanje letnika

V skladu s Statutom Univerze v Ljubljani ima študent oziroma študentka možnost v času študija enkrat ponavljati letnik. Pogoj za ponavljanje letnika je 20 ECTS opravljenih obveznosti

6. Pogoji za dokončanje študija

Za zaključek študija mora kandidat oziroma kandidatka opraviti vse študijske obveznosti, predvidene s programom in učnimi načrti posameznih predmetov. Pripraviti, predložiti in uspešno zagovarjati mora tudi magistrsko delo. V njem teoretično in praktično razišče in opiše izbrano strokovno vprašanje. Magistrsko delo izdeluje pod vodstvom mentorja oziroma mentorice. Delo predloži v vpogled komisiji, pred katero ga tudi zagovarja.

7. Prehodi med študijskimi programi

Prehodi so možni med študijskimi programi iste stopnje, torej druge stopnje, in sicer:

- med programi, ki ob zaključku študija zagotavljajo pridobitev primerljivih kompetenc in
- med tistimi programi, med katerimi se lahko po kriterijih za priznavanje prizna vsaj polovica obveznosti po ECTS iz prvega študijskega programa, ki se nanašajo na obvezne predmete drugega študijskega programa.

Vključevanje v višji letnik drugega študijskega programa je možno, če je v postopku priznavanja zaradi prehoda priznanih vsaj toliko in tiste kreditne točke, ki so pogoj za vpis v višji letnik javnoveljavnega študijskega programa. Za prehod med programi se ne šteje vpis v začetni letnik študijskega programa.

Pri prehodih se lahko priznavajo:

- primerljive študijske obveznosti, ki jih je študent ali študentka opravil-a v prvem študijskem programu, oziroma
- neformalno pridobljena primerljiva znanja.

Predhodno pridobljena znanja se izkazuje z ustreznimi dokumenti.

O izpolnjevanju pogojev za prehod in priznavanju obveznosti, na podlagi individualne prošnje kandidata oziroma kandidatke in dokazil o opravljenih obveznostih, odloča pristojni organ fakultete na predlog oddelka po postopku, ki je določen v Statutu UL.

V primeru, da ima študent oz. študentka opravljene obveznosti na tuji visokošolski instituciji, vloži vlogo za priznanje v tujini opravljenega izobraževanja na predpisanem obrazcu v skladu z Zakonom o vrednotenju in priznavanju izobraževanja in veljavnim pravilnikom. Vlogi priloži predpisane dokumente.

8. Načini ocenjevanja

Načini ocenjevanja so določeni za vsak predmet posebej v učnih načrtih, in obsegajo ustne in pisne izpite, kolokvije, seminarske naloge, projekte itd. Ocenjevalna lestvica je od 6-10 (pozitivno) oz. 5 (negativno), pri ocenjevanju se upošteva Statut UL in Pravilnik o izpitnem redu FF.

Ocenjevalna lestvica:

- 10 - (izjemno znanje brez ali z zanemarljivimi napakami),
- 9 - (zelo dobro znanje z manjšimi napakami),
- 8 - (dobro znanje s posameznimi pomanjkljivostmi),
- 7 - (dobro znanje z več pomanjkljivostmi),
- 6 - (znanje ustreza le minimalnim kriterijem),
- 5 - (znanje ne ustreza minimalnim kriterijem).

9. Predmetnik študijskega programa s predvidenimi nosilci predmetov

Prvi letnik je glede obveznih predmetov skupen za vse študente in študentke, v drugem letniku pa so obvezni predmeti odvisni od izbrane smeri. Smer je treba izbrati ob vpisu v prvi letnik. Od izbrane smeri so odvisni tudi izbirni predmeti, ki jih je mogoče izbrati v prvem in drugem letniku.

1. letnik – obvezni predmeti – smer Informacijska znanost, Bibliotekarstvo, Založništvo	Nosilci	ECTS	P	SE
		60		
Organizacija informacij	Dr. Alenka Šauperl	8	45	30
Raziskovalne metode	Dr. Tanja Merčun Kariž	6	30	15
Načrtovanje in vzdrževanje digitalne knjižnice	Dr. Maja Žumer	8	30	30
Upravljanje knjižnic in založb	Dr. Mihael Kovač	4	15	15
Uporabniki informacijskih virov in storitev	Dr. Polona Vilar	4	15	15
Marketing za bibliotekarje in založnike	Dr. Mihael Kovač	4	15	15
Strokovni izbirni ali izbirni predmeti na oddelku, FF ali drugje		26		

10.

2. letnik – obvezni predmeti – smer Bibliotekarstvo	Nosilci	ECTS	P	S
		60		
Organizacija in vodenje informacijske službe	Dr. Marija Petek	8	45	30
Informacijsko opismenjevanje	Dr. Polona Vilar	6	30	30
Upravljanje knjižnic	Dr. Polona Vilar	6	45	15
Magistrsko delo		24		
Strokovni izbirni ali izbirni predmeti na oddelku, FF ali drugje		16		

2. letnik – obvezni predmeti – smer Informacijska znanost		ECTS	P	S
		60		
Bibliometrija	Dr. Tanja Merčun Kariž	4	15	15

Načrtovanje in vrednotenje sistemov za poizvedovanje	Dr. Maja Žumer	8	30	30
Upravljanje z informacijskimi viri	Dr. Maja Žumer	4	15	15
Magistrsko delo		24		
Strokovni izbirni ali izbirni predmeti na oddelku, FF ali drugje		20		

2. letnik – obvezni predmeti – smer Založništvo	Nosilci	ECTS	P	S
		60		
Uredniške tehnike	Dr. Andrej Blatnik	6	30	15
Upravljanje in finančno vodenje založb	Dr. Miha Kovač	5	30	15
Trženje v založništvu	Dr. Miha Kovač	5	30	15
Magistrsko delo		24		
Strokovni izbirni ali izbirni predmeti na oddelku, FF ali drugje		20		

ECTS: kreditne točke; P: predavanja v urah; SE: seminarji v urah

11. Podatki o možnostih izbirnih predmetov in mobilnosti

Zunanje izbirne predmete lahko študent ali študentka prosto izbira iz študijskih programov na drugih oddelkih Filozofske fakultete ali katere druge fakultete oziroma univerze v Sloveniji ali v tujini. Predmeti morajo biti kreditno ovrednoteni.

12. Kratka predstavitev posameznega predmeta

OBVEZNI PREDMETI:

Bibliometrija (4 ECTS): Študent se seznani z bibliometrijo kot delom informacijske znanosti, zgodovinskim razvojem in področji. Spozna vrste bibliometrijskih raziskav, metod ter informacijskih virov. Nauči se analize citiranja in uporabe bibliometrijskih metod za vrednotenje različnih vidikov znanstvenega dela.

Informacijsko opismenjevanje (6 KT): Razumevanje pojma informacijske pismenosti, procesov informacijskega opismenjevanja in vloge informacijskega strokovnjaka-knjižničarja pri njem. Študent zna uporabljati različne metode in oblike informacijskega opismenjevanja, predvsem v šolskem okolju.

Marketing za bibliotekarje in založnike (4 ECTS): Študent spozna metode in značilnosti, načrtovanje in vrednotenje marketinga v profitnih in neprofitnih organizacijah ter s tem povezane dejavnosti in strokovna opravila.

Načrtovanje in vrednotenje sistemov za poizvedovanje (8 ECTS): Študent se podrobno seznanja s celotno problematiko sistemov za poizvedovanje. Spozna oblike in vrste sistemov za poizvedovanje glede na različne kriterije, tehnološke standarde, spozna postopke načrtovanja in vrednotenja teh sistemov.

Načrtovanje in vzdrževanje digitalne knjižnice (8 ECTS): Študent se nauči samostojne zasnove, načrtovanja in vzdrževanja digitalne knjižnice v konceptualnem in tehnološkem smislu. Sposoben je samostojnega vrednotenja različnih vidikov digitalne knjižnice.

Organizacija in vodenje informacijske službe (8 KT): Študent se usposobi za organiziranje in izvajanje informacijske službe v knjižnicah vseh vrst.

Organizacija informacij (8 ECTS): Študent se spozna z analizo in razvijanjem knjižnic ter drugih zbirk fizičnih dokumentov. Usposobi se tudi za analizo in razvijanje knjižničnih katalogov ter drugih dokumentacij in podatkovnih zbirk.

Raziskovalne metode (6 ECTS): Študent se nauči načrtovati raziskave, spozna pomen uporabe prave raziskovalne metode in se z njimi seznanja. Usposobi se za samostojno raziskovalno delo.

Upravljanje knjižnic (6 KT): Študent se usposobi za strokovno vodenje knjižnic vseh vrst. To vključuje poznavanje različnih postopkov pri vodenju in delovanju knjižnice ter ustrezno komuniciranje z osebje v knjižnici ter financerji in drugimi ustanovami izven knjižnic.

Upravljanje in finančno vodenje založb (5 KT): Študent se seznanja s temeljnimi pravili finančnega poslovanja založniških organizacij. Spozna osnove finančnega menedžmenta, upravljanja in finančnega planiranja v profitnih in neprofitnih založniških organizacijah.

Upravljanje knjižnic in založb (4 ECTS): Študent spozna zakonitosti upravljanja profitnih in neprofitnih organizacij. Seznanja se s procesi upravljanja v knjižnicah in založbah (načrtovanje, organizacija, koordinacija, kontrola) metodami in postopki načrtovanja, spremljanja in merjenja uspešnosti organizacije ter upravljanjem s človeškimi viri.

Upravljanje z informacijskimi viri (4 ECTS): Študent spozna nabavno politiko pridobivanja online informacijskih virov ter vzdrževanja in ohranjanja teh virov. Nauči se organizacije informacijskih virov ter razlik med klasičnimi in elektronskimi informacijskimi viri. Spozna postopke in kriterije pridobivanja, vrednotenja, uporabe in vzdrževanja elektronskih (spletnih) informacijskih virov.

Uporabniki informacijskih virov in storitev (4 ECTS): Študent razume različne vrste informacijskih potreb glede na različne kriterije, dobi vpogled v ravnanje posameznika pri iskanju informacij, se nauči uporabiti ustrezne informacijske vire in storitve ter posredovanja informacij.

Uredniške tehnike (6 KT): Študenti se seznanijo z organizacijo in naravo uredniškega dela in se usposobijo za opravljanje temeljnih uredniških opravil. Spoznajo osnove urejanja besedil, etiko uredniškega dela, avtorskim pravom, vlogo urednika v založniškem procesu.

Trženje v založništvu (5 KT): Študenti se seznanijo s temeljnimi pravili trženja v založništvu. Spoznajo različnost knjige od ostalih tržnih artiklov, metodologijo za analizo knjižnega trga, trženjsko raziskovanje in druge specifične postopke s področja trženja na področju knjižnega ali e-založništva.

Magistrsko delo: Študenti pod vodstvom mentorja/mentorice (in somentorja/somentorice) samostojno izdelajo pisno magistrsko delo. Cilj je razvijanje samostojnega, strokovnega, kritičnega in etičnega načina dela. Z javno predstavitvijo dela študenti pridobijo komunikacijske spretnosti in sposobnosti.

IZBIRNI PREDMETI:

Avtorsko pravo in informacijski viri (4 ECTS): Študente seznaniti s tistimi načeli avtorskega prava, ki se neposredno navezujejo na delo s vsebinami, vezanimi na knjižni format.

Bibliopedagoško delo (8 ECTS): Študent se usposobi za izvajanje informacijskega opismenjevanja v šolah vseh vrst. Spozna pedagoško psihološki vidik bibliopedagoškega dela, njegovo vlogo v procesu informacijskega opismenjevanja ter se seznanj z medpredmetnim povezovanjem.

Delovna praksa (6 ECTS): Seznanitev z praktičnim delom v stroki. Gre za pomembno dopolnitev in obogatitev teoretičnih znanj, ki jih študent pridobi med študijem in poteka tik pred zaključkom študija.

Družboslovna statistika (4 ECTS): Študent se usposobi za samostojno uporabo statističnih metod. Spozna deskriptivno in inferenčno statistiko, vzorčenje ter uporabo statističnih programskih paketov.

Izbrana poglavja iz bibliotekarstva (4 ECTS): Študent se z branjem najnovejše in relevantne starejše strokovne in znanstvene literature ter diskusijo spozna s širšo problematiko in aktualnimi temami bibliotekarstva.

Izbrana poglavja iz informacijske znanosti (4 ECTS): Študent se z branjem najnovejše strokovne in znanstvene literature in diskusijo o njej seznanj z najaktualnejšim dogajanjem na področju informacijske znanosti.

Izbrana poglavja iz založniških študij (4 ECTS): Študent se z branjem najnovejše strokovne in znanstvene literature in diskusijo o njej seznanj z najaktualnejšim dogajanjem na področju založništva.

Izobraževalno založništvo (4 ECTS): Študenti se seznanijo s posebnostmi izobraževalnega založništva in se naučijo aplicirati trženjsko in uredniško znanje na pripravo in prodajo tiskanega in digitalnega učbenika.

Knjižno posredovanje (4 ECTS): Pri tem predmetu se študentke in študenti seznanijo z načini posredovanja avtorskih pravic za knjižna dela. Spoznajo največje knjižne sejme (profesionalne + festivalske, s posebnim poudarkom na najboljše tuje programe za mreženje), naučijo se praktične uporabe sejmskih baz in imenikov, ter se seznanijo z delom literarnih agentov in s temelji trgovine z avtorskimi pravicami. Študenti in študentke se seznanijo tudi z agencijami za podporo prevodov v EU in se srečajo z digitalnimi orodji in platformami za posredovanje knjižnih vsebin. Izvajanje predmeta je zasnovano tako, da pri njem sodelujejo številni praktiki iz Slovenije in širše.

Oblikovanje spletnih strani 2 (4 ECTS): Študenti se naučijo oblikovati spletne strani tako, da so razumljive za uporabnike ter učinkovite pri indeksiranju in iskanju v spletnih brskalnikih.

Slikovne informacije v digitalni knjižnici (4 ECTS): Študent se seznanj s problematiko vizualnih informacij v digitalnih knjižnicah ter s koncepti in tehnikami za reševanje problemov v tem okviru. Spozna splošne koncepte obdelave vizualnih informacij in se seznanj z osnovnimi orodji za organiziranje in ravnanje z njimi.

Študij uporabnikov (4 ECTS): Sposobnost načrtovanja in izvajanja uporabniških študij (npr. študij seznanjenosti, povpraševanja, zadovoljstva) in sposobnost uporabe rezultatov pri načrtovanju in izvajanju informacijskih služb in storitev.

Urejanje in priprava vsebin od rokopisa do tiska (4 ECTS): Študenti spoznajo temeljne značilnosti različnih vsebin in njihove zakonitosti. Naučijo se besedilo vsebinsko strukturirati in tehnično urediti ter spoznajo njegovo fizično pot od elektronskega rokopisa do priprave na tisk v procesu DTP. Naučijo se dela s standardnimi urejevalniki besedil in programi za knjižni prelom. Pripravijo publikacijo za tisk.

Zbirke celotnih besedil (4 ECTS): Študent se poglobi v posebnosti besedilnih zbirk, metod računalniške obdelave besedil in organizacije poizvedovanja po teh zbirkah.

Zgodovina slovenskega založništva (6 ECTS): Študenti spoznajo zgodovino tiskarstva in knjigotrštva v Sloveniji.

Znanstveno založništvo (4 ECTS): Študent se seznani s temeljnimi zakonitostmi znanstvenega založništva in z vlogo, ki jo imajo pri tem elektronski mediji. Pri tem se posebej seznani z založništvom znanstvenih revij, njihovo vlogo v izobraževalnih in raziskovalnih procesih ter mehanizmih vrednotenja znanja.